

Umetnost u javnim gradskim prostorima - Public Art & Public Space

Nastavnik: doc. Zoran Đukanović

Saradnici u nastavi: Velimir Čurguz Kazimir, Katarina Živanović, Boško Drobnjak, Nađa Beretić
izborni predmet, šk.20114-2015.g

doc. Zoran Đukanović, doc. mr Jelena Živković,

**ISTRAŽIVANJE POTENCIJALA JAVNIH PROSTORA ZA PUBLIC ART
G.O. PALILULA**

Zadatak: Istraživanje potencijala javnih prostora G.O. Palilula za Public Art

Na teritoriji G.O. Palilula (u granicama GUP-a), **korišćenjem metode participacije (aktivnim učešćem što šireg spektra aktera – stakeholdera)**, istražuju se mogućnosti unapređenja javnih gradskih prostora njihovim aktiviranjem i (re)dizajnom primenom različitih umetničkih formi. Svaki student/grupa ima za predmetno područje jednu prostornu podcelinu za koju:

- a) definiše opšte karakteristike (radi se generalno na nivou selog područja, anketno na nivou šireg okruženja i detaljno na nivou jedne izabrane / zadate podceline)
- b) definiše karakteristike i kvalitete javnih prostora; identifikuje i analizira postojeće i utvrđuje nove lokacije za projekte public art-a (radi se na nivou jedne izabrane / zadate podceline),
- c) istražuje potencijale odabranih javnih prostora za realizaciju različitih oblika public art-a **uz istovremeno sagledavanje potencijalnih efekata realizacije konkretnih projekata i istraživanje mogućnosti njihovog teritorijalnog i-ili tematskog povezivanja u mreže** (radi se na nivou jedne izabrane / zadate podceline, **a efekti i umrežavanje se analiziraju na nivou celog područja odnosno šireg okruženja**).

A) OPŠTE KARAKTERISTIKE PODRUČJA

Definisati karakter prostorne podceline koja je predmet istraživanja kroz identifikaciju karakteristika:

- prirodno morfološke karakteristike
- fizička i funkcionalna struktura
- saobraćaj i komunikacije
- gradski reperi i značajna mesta, ambijentalne celine, posebna obeležja

B) JAVNI PROSTORI prostorne podceline - karakteristike i kvaliteti mreže i pojedinih javnih prostora

*Sagledati karakteristike mreže i pojedinih javnih gradskih prostora prostorne podceline kako bi se utvrdili vrednosti i problemi u korišćenju, percepciji i doživljaju ovih prostora. Pored identifikacije prostora za koja su potrebna strateška, fizičko-regulativna i prostorno-funkcionalna unapređenja poseban cilj ovog dela istraživanja je da se identifikuju prostori i **delovi mreže** koji posebno mogu biti unapređeni ili afirmisani realizacijom projekata Public art-a. **Gde god je to moguće, ovu fazu je potrebno raditi kroz interakciju-rad sa lokalnom zajednicom i specifičnim korisnicima lokacije i okruženja (kroz uključenje što šireg spektra ingerentnih aktera / stakeholdera) – participacija.***

a) Karakteristike mreže javnih prostora

Na obuhvaćenom području *G.O. Palilula* izvršiti analizu mreže javnih prostora

- **istorijski razvoj-geneza mreže javnih prostora**
- **identifikacija značenja i značaja pojedinih lokaliteta i oblasti (istraživanje stručne i opšte literature, participacija)**
- **analiza stanja mreže javnih gradskih prostora**
 - intervjui sa građanima ili **anketa građana (stanovnika i prolaznika)** o percepciji i korišćenju pojedinih javnih prostora (**participacija**)

- analiza prostorno-funkcionalne strukture mreže javnih prostora, oblika, karaktera i intenziteta njenog korišćenja
- analiza fizičke strukture mreže javnih prostora
- identifikacija: vrednosti, problema, potencijala i ograničenja za unapređenje mreže javnih prostora kao i karaktera potrebnih intervencija

b) Opšte karakteristike i kvaliteti pojedinih lokacija

a) Opšte karakteristike

- oblik prostora (koridor, niša, raskrsnica-čvor, trg-skver-park)
- dimenzija prostora (mali, srednji, velike)
- građa (pretežno izgrađeni, pretežno ozelenjeni)

b) Kvaliteti javnog prostora

- pristupačnost i povezanost (oblici i broj pristupa, konflikti pešačkog i kolskog kretanja, vizuelna čitljivost prostora)
- društvenost (intenzitet dnevnog i noćnog korišćenja, kategorije korisnika, odnos prema prostoru: prihvaćenost i održavanje)
- korišćenje i aktivnosti (vrste sadržaja u prostoru i okolnim objektima, aktivnosti u prostoru, diferencirane prostorno i temporalno)
- udobnost i imidž (bezbednost, mikroklimatski komfor, vizuelna prijatnost, opremljenost i održavanje, prisustvo zelenila)
- identitet i značenje

Zaključke ove faze proveravati i argumentovati na osnovu mišljenja ingerentnih aktera / stakeholdera – participacija.

c) Kvalitet neposrednog okruženja

- atraktivnost okolnog prostora (1 - atraktivnost i gustina okolnih sadržaja, 2 - atraktivnost fizičkih struktura...)
- devastiranost okolnog prostora (stanje i održavanje)

Zaključke ove faze proveravati i argumentovati na osnovu mišljenja ingerentnih aktera / stakeholdera – participacija.

c) Identifikacija postojećih formi Public art-a na području kao i do sada realizovanih programa i privremenih instalacija

Definisati: tip, opis, fotografija, lokacija, vreme nastanka i istorijski kontekst, značenje, značaj, odnos lokalne zajednice prema objektu, bonitet, održavanje.

Pri analizi značenja i značaja pokušati ekstrahovati stav (stavove) ingerentnih aktera / stakeholdera – participacija.

d) Identifikacija novih lokacija za Public art na području GO Palilula:

POLAZNO OPREDELJENJE

Treba obezbediti da svaka podcelina teritorije ostvari benefite od prisustva umetnosti u javnim prostorima. Pri tome treba omogućiti da se ona realizuje tako da unapredi i aktivira javne prostore, posebno vodeći računa o potrebama, mišljenjima i stavovima intervjuisanih **odnosno anketiranih** aktera / stakeholdera.

KRITERIJUMI ZA LOCIRANJE PUBLIC ART-A NA ANALIZIRANOM PODRUČJU

- Intenzitet komunikacija u prostoru (mali, srednji, veliki) definisan posebno za pešačka i kolska kretanja i javni gradski saobraćaj.
- Vizuelna sagledljivost i istaknutost u prostoru
- Značaj pozicije u mreži javnih prostora (posebno značajno mesto u obezbeđenju kontinuiteta, fokusno-čvorno mesto za okruženje, ulazna mesta-kapije)
- Postojeći oblici Public Art-a na lokaciji
- Značenje i značaj prostora u memoriji grada i građana

C) POTENCIJALI ODABRANIH JAVNIH PROSTORA ZA REALIZACIJU RAZLIČITIH OBLIKA PUBLIC ART-a

*Istraživanje ponude modelskih opcija Public Art-a za odabrane lokacije (pojedinačno, **zonalno i mrežno**, prostorno i aktivaciono) u smislu ponude konkretnih oblika oblikovanja i uređenja, akcija i mogućih aktera. **Gde god je to moguće, ovu fazu je potrebno raditi kroz anketu što šireg spektra ingerentnih aktera / stakeholdera – participacija.***

a) Umetničke forme Public art-a i prostorni zahtevi realizacije.

- Definišu se relacije *umetnička forma - prostorni zahtevi*.
- Uspostavlja se relacija umetničkih formi prema odabranim javnim prostorima u odnosu na prostorne zahteve.

b) Ponuda modelskih opcija Public Art-a za odabrane lokacije

Za svaku odabranu lokaciju definišu se glavni i alternantivni tip (ili više) Public art-a .

Napomena 1: neizvesnost sredstava za finansiranje realizacije projekata uslovljava potrebu da se projekti definišu na dva nivoa:

- prvi nivo je " *velika vizija*"- ideja o tome šta je za prostor najbolje u kontekstu osnovnih medijuma za umetničko izražavanje (svetlo, muzika, skulptura..).
- drugi nivo je " *malo ali moguće*" - projekat koji se u osnovnoj ideji može realizovati sa minimalnim sredstvima

Napomena 2: poželjno je predloge formulisati kroz interakciju-rad sa lokalnom zajednicom i specifičnim korisnicima lokacije i okruženja , budući da bi jedan od ključnih kvaliteta realizacije Public art-a trebao da doprinese pojačavanju specifičnog identiteta konkretne lokacije.

- Definiše se postojeće stanje:
 - opšte karakteristike*,
 - kvaliteti*,
 - kvaliteti neposrednog okruženja*
 - prilaže se adekvatna fotodokumentacija.
 - **analiza ankete građana**

(*- definisano u delu B)
- Svaka modelska opcija Public art-a definiše se kroz:
 - Naziv projekta
 - Predmet i sadržaj projekta: tekstualno obrazloženje ideje-koncepta kroz objašnjenje i definisanje: a) osnovne teme-ideje rada, b) vrste umetničke forme, c) prostornog obuhvata ukoliko je reč o događaju ili disperziji intervencija, c) karaktera realizacije (privremena-stalna)
 - definisanje tehničkih karakteristika i materijalizacije
 - prostornu 3D simulaciju realizacije u realnom prostoru
 - **definisanje aktera/stejkholdera u valorizaciji i realizaciji**
 - definisanje vremenskih, **organizacionih** i materijalno-tehničkih uslova realizacije
- Identifikuju se potencijalni efekti realizacije. Analizira se novonastala relacija predloženih formi Public Art-a prema okruženju kroz identifikaciju:
 - *unapređenja kvaliteta javnog prostora* : doprinos unapređenju pojedinih parametara kvaliteta javnog prostora : a) pristupačnost i povezanost, b) društvenost, c) korišćenje i aktivnosti, d) udobnost i imidž , e) identitet i značenje
 - *sinergetskog delovanja* : mogućnosti sinergetskog delovanja ponuđenog projekta Public art-a i sadržaja javnog prostora i okruženja
 - *konflikta*: mogućnost stvaranja funkcionalnog, fizičkog, socio-kulturnog, ekološkog... konflikta u odnosu na okruženje
 - *ograničenja za realizaciju*

c) Mogućnosti formiranja zona i mreža projekata Public art-a na području

- Ispitati mogućnosti prostornog grupisanja projekata projekata Public art-a u zone
- Ispitati mogućnosti aktiviranja mreže javnih prostora šireg okruženja kroz formiranje fiksnih ili privremenih mreža projekata Public art-a

VAZNO!!! – OPŠTA NAPOMENA – LEGENDA

- tekst označen **crnom** bojom važi za sve studente (OS, MASA, MIU)
- tekst označen **crvenom** bojom važi za studente master studija (MASA i MIU) a opcionalan je za studente osnovnih studija
- tekst označen **zelenom** bojom tiče se studenata iz „medija tima“ a opcionalan je za sve druge studente (OS, MASA, MIU)